

Boldogasszony-album nyolc nyelven

Kortárs magyar vándortárlat a Kárpát-medencében

A fővárosi Forrás Galéria tavasszal mutatta be saját szervezésében és rendezésében, huszonhat élvonalbeli kortárs hazai képzőművész közreműködésével a „Boldogasszony” című tematikus kiállítását. Az eseményt egy közel százoldalas, nyolcnyelvű (*magyar, román, ukrán, szlovák, német, szlovén, horvát és szerb*) album kísérte, valamennyi alkotó egy-egy művének színes képével. A mutatós kiadvány egyben ügyes tárlatvezetőként is szolgál, és *Sebestyén Márta* népdalénekes előadásában a Boldogasszony Anyánk ősi fohászának letölthető változatával is megajándékozza vásárlóit.

Tóth Norbert, a kiállítóhely vezetője a könyv előszavában kifejtette: „a művészet korról-korra újraértelmezi a Boldogasszony-képet. Így az általunk felkért, napjainkat meghatározó alkotók is felmutatják időről-időre az esztétikumot, Isten és a természet rendjét, arányait tükröző művészetüket, hogy a közösség hagyományait továbbadják és újrafogalmazzák. A Boldogasszony-ábrázolások személyes témaválasztásai és egyénenként más-más alapanyagai, kivitelezésbeli vagy formai változatai közvetve vagy közvetlenül a láthatatlan láthatóhoz, a hithez vezetik a nézőt... A kiállítás anyaga az áldás és békeség szellemét sugározza, azt remélve, hogy minden alkalommal újabb lehetőséget teremt az együtt élő népek és nemzetiségek egymásra találásában.”

A soklátogatót vonzó kiállítás Nagyboldogasszony napjától (augusztus 15-től) a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum Képtárában indult erdélyi vándorúttára. Két esztendőn keresztül a Kárpát-medence hét történelmi tájegységének (Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Órvidék, Muravidék, Délvidék, Vajdaság)

hús helyszínét járja majd be. Az ottani kulturális intézmények, illetve a történelmi egyházak templomai adnak otthont számára, hogy közös hagyományainkat, értékeinket, összetartó érzelmi és szellemi kötődéseinket felmutassa.

A kiállítás-sorozat szervezését az első pillanattól fogva rég nem látott összefogás és tenni akarás övezte, amely a rendezvényhez kapcsolódó kétnapos tanácskozás szakrális, művészeti, kultúrtörténeti és néprajzi előadásain is tükröződött.

A tárlatot járva hamar feltűnik, hogy némelyik kortársunk a szerzetesi alázattal készült kolostori munkák és apácahímzések vagy a népművészet hagyományait követve alkotott újszerű művet. *Gyulai Líviusz*t Erdélyi Zsuzsanna „Hegyet hágék, lőtöt lépék” címmel közzétett, immár legendássá vált késő középkori népi imádság-gyűjteménye ihlette, amikor angyalos-koronás Madonnáját – a búcsújáróhelyek emléklapjainak rokokó díszítő stílusát idézve – fába metszette. *Tóth-Kovács József* barokkos modorban, egy félkörívű fülkében elhelyezhető oltárképhez készített szénrajzvázlatot a jelenetről, amikor Szent István felajánlja a Szűzanyának a hatalmi jelvényeket. Korabeli kegytárgyakat vagy egyházi ünnepek alkalmából ponyván árult vásárfiákat idéz *Szemadám György* szűrrátétte egyszerűsített „vitézkötéses” olaj-vászon képe, de *Molnár Kálmán* vegyes technikájú, már-már egyszínű azúrkék „sugaras” Máriája is. Akárcsak *Somogyi Győző* tojástemperával festett, naivan népies Matyó Madonnája, valamint *Raffay Dávid* Világ királynőjének színes mázú kerámiaszobra. *Jankovics Marcell* – a rajzfilmek nagymestere – Pünkösöd című fekete-fehér tusrajzán Mária-

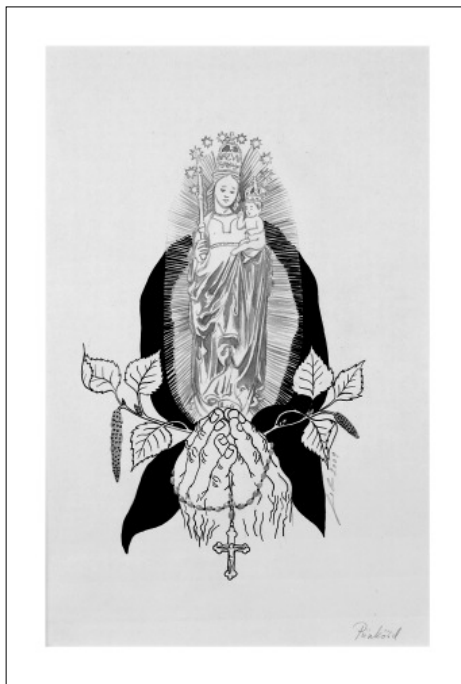
Incze Mózés: Boldogasszony triptichon (2010), olaj, vászon

Kő Pál: Hordozható Mária (2010), bronz (terv a paksi templomhoz)

Papageorgiu Andrea: Délelőtti ragyogás (2010), olaj, farost

Jankovics Marcell: Pünkösöd (2008), tusrajz

Gyórfi Sándor: Pogány Madonna (2008), bronz

szoborral takarja az imára kulcsolt kezű, fejkendős parasztnő arcát. König Róbert következetesen a saját útját járja. Útszéli Mária-kőoszlopa a svábok betelepüléséről készített fametszet-sorozatának légkörét árasztja, mozgalmasan kavargó környezetben. Szinte Gábor vásznán a híres, fából faragott, festett és aranyozott, tiarás Szűzanya, a csíksomlyói zarándokhely ékessége jelenik meg a haragoszöld székeley fenyvesek között. Egyházi célokat szolgál Bráda Tibor bizánci mozaikokra emlékeztető Istenanya című munkája (a washingtoni Nemzetek Temploma magyar kápolnája oltárképének vegyes technikájú terve) és Kő Pál félméteres bronz plasztikai makettje, a Hordozható Mária, amely a paksi Istenháza számára készült.

Nem kisebb azok száma sem, akik némi távolságtartással és korunk modern szemléletével fordultak a réges-régi témához. Így Nagy Gábor deszkából falusiasan fűrészelte, véste és színezte kissé groteszk Angyali üdvözlését. Kérgesen rücskös a felülete és még a feje is hiányzik Gyórfi Sándor bronzból öntött Pogány Madonnájának. Párkányi Raab Péter a kizárólag a fejekre és kezekre összpontosító művén a fát és bronzot társítja. Nádas Anna ötszög alakú Mária háza drapériás alakjában a festőnő önarcképére ismerhetünk. B. Raunio Maria bánatosan maga elé révedő, gyászruhás oldalnézetű ülő nőalakja Rippl-Rónai emlékeket idéz, Kárpáti Tamás Angyallíre viszont sötétben örvénylő viharfelhő-gomolygást. Kavargó színfoltokból áll össze Papageorgiu Andrea útszéli Mária-kőszobra és Mara Kinga Magyarok Nagyasszonyának képe is. Szürrealisztikus látványnyá esik szét Rádóczy Gyarmathy Gábor festett rézkarca. Sulyok Gabriella Sumer Boldogasszonyának tusrajza éppúgy egyetlen fejre összpontosít, mint Péterfy László alumíniumöntvény Angyala. Divatos

viseletű mai nőalakokat festett Lajta Gábor akrillal (Angyali üdvözlés) és Incze Mózes olajjal (Boldogasszony-triptichon). Szabó Ákos „Újszülött bemutatása a templomban” című – ideje hagyott részletekkel is megtűzdelt – bibliai jelenetét fényképszerű stílusban festette meg. Legmesszebbre, az Ómagyar Mária-siralom szemléltetéseként, a vasszögekkel átvert, vérző búzakalász ősi, kultikus jelképével Orosz István rugaszkodott.

Wagner István

Nagy Gábor: Angyali üdvözlés (2010), festett fa